

HUKUK METİNLERİ ÇEVİRİSİ

Savaş AYAR

İçindekiler

Hakkımda	3
Önsöz	4
Hukuk Çevirisi Nedir?	5
Hukuk Çevirisinde Hangi Tür Belgeler Çevrilmektedir?	5
Hukuk Çevirisinde Kar ıla ılan Zorluklar.....	6
Hukuk Çevirisinde Tercümanların Yaptıkları Genel Hatalar.....	10
Günlük Hayatta Sıkça Kar ıla tı ımız Hukuk Terimleri ve Kavramlar.....	16
Sorunlu Kelimeler	21
Kaynakça	36

Merhaba, ben Sava . 1988 yılında Trabzon'da doğdum. İstanbul Avcılar Süleyman Nazif Lisesi Yabancı Dil A ırlıklı Bölümden 2006 yılında mezun oldum ve aynı yıl Dokuz Eylül Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nü (İngilizce-Almanca-Türkçe) kazandım. Son sınıf öğrencisiyim. Bu yaz Dragoman'da yaptığım stajla çeviri ve çeviri sektörü ile ilgili farklı bakı açıları görmeye fırsatı yakaladım.

ÖNSÖZ

Tarih boyunca insanlar hep toplumsal ilişkilerini bir takım normlar ve kurallar oluşturarak belli bir düzen etrafında yürütme çabası içerisinde girmişlerdir. Bunun için yasalar oluşturulup düzeni sağlamak amacıyla yargı ve ceza sistemleri geliştirilmiştir. Buradaki en temel hedef insanlar arasındaki ilişkilerde haksızlığı ortadan kaldırıp adalet ve güveni sağlamaktır. Bu nedenle hukuk insanların ve devletlerin hayatını barışçıl yoldan düzene koyma açısından her zaman etkin bir rol oynamıştır.

İnsan ilişkilerinin çok farklı ve karmaşık bir hal aldığı günümüzde artık adaleti sağlamak açısından her alanda belli yasa ve kurallara ihtiyaç duyulmaktadır. Küreselleşen dünyada farklı kültürlere ve dillere sahip birçok insan ve devlet çok çeşitli alanlarda anlaşmalar yapıp işbirliği içerisinde faaliyetler yürütmektedir. Bu amaçla yapılan anlaşmaların, çıkarılan yasaların farklı dillere çevrilmesi bir gerekliliktir. Ancak göreceli olmayan anlaşmalar ve yasaları tarafsızlığını koruyarak başka dillere aktarmak son derece hassas bir süreçtir. İşte bu noktada iyi ve doğru bir hukuk çevirisi nasıl yapılır, hukuk çevirisinin zorlukları nelerdir, hukuk çevirisinde yapılan en yaygın hatalar nelerdir vb. sorular tercüman adayları açısından büyük önem taşımaktadır.

HUKUK ÇEVİRİSİ NEDİR?

Hukuk kuralları her toplumun kültürel ve tarihsel özellikleriyle ilgili içerisindedir. Bu nedenle hukuk sistemleri ve hukuk kuralları ülkeden ülkeye veya toplumdan topluma farklılıklar gösterebilmekte, kendine has bazı kavram ve niteliklere sahip olabilmektedir. Bu nedenle objektif olmak zorunda olan hukuk kurallarının ve hukuki dilin çeviri yoluyla erek dile aktarılması bazı zorlukları da beraberinde getirmektedir. Ciddi bir iş olan ve çevirmene de beraberinde birtakım yasal yükümlülükler getiren hukuk çevirisi bir tür teknik çeviri veya uzmanlık çevirisidir. Bu yüzden hukuk çevirisi bu konuda özel bir çalışmayı ve hukuki alanda en azından temel seviyede bilgiye sahip olmayı gerekli kılmaktadır.

HUKUK ÇEVİRİSİNDE HANGİ TÜRLER BELGELER ÇEVİRİLMEKTEDİR?

Hukuk çevirileri diğer çeviriler arasında piyasada her zaman önemli bir orana sahip olmuştur. Sadece hukuk çevirisi yapan çeviri ajansları olduğu gibi farklı alanlarda çeviri yapan ajansların yaptığı çevirilerde de hukuk çevirisinin oranı genellikle yüksektir. Bu açıdan bakıldığında bir tercümanın iş devamlılığını sağlayabilmesi için hukuk çevirisinde de kendini geliştirmesi önemlidir. Anlamalar, sözleşmeler, vekâletnameler, nüfus cüzdanları, diplomalar, pasaportlar, transkriptler, mevzuatlar, yasalar, mahkeme kararları, patent başvuruları, dava dilekçeleri, ödeme ve icra emirleri, tanık ifadeleri vb. belgeler bu alanda çevirisi yapılan belgelerdir.

HUKUK ÇEVİRİSİNDE KARILAŞILAN İLAN ZORLUKLAR

Bir toplumun hukuki sistemi daha önce de söylediğimiz gibi o toplumun geçmişi ve kültüründen beslenir. Örneğin; halen ülkemizde kullanılmakta olan medeni hukuk Avrupa'dan uyarlanmıştır ve Roma Hukuku'na dayanmaktadır. Bu sistemde hukuk davalarının karara bağlanmasında mevzuat ve yasalar esas alınır. Ancak Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya gibi Anglosakson kökenli ülkelerin hukuk sistemi Ortak Hukuk'tur (Common Law). Bu sistemde hukuk yazılı yasalardan ziyade içtihatlarla dayanır. Bu temel özelliğiyle Ortak Hukuk, Roma Hukuku'ndan ayrılır. İşte bu nedenle hukuk çevirisinde tercümanın terminoloji bilgisinin yanı sıra hukuk sistemlerini de tanıması önemlidir.

Hukuki metin çevirisindeki zorluklar çeviri yapılan dillere göre farklılıklar gösterse de genel olarak karşılaşılan belli başlı sorunlar şöyle özetlenebilir:

1-Hukuk sistemlerinin farklı olması;

Farklı hukuk sistemleri farklı kavram, kurum ve terimlerin kullanımını beraberinde getirmekte, bu farklılıklar da çeviri esnasında hedef dile aktarmada sorunlar yaratmaktadır. Kullanılan bir kavramın hedef dilde bir karşılığının olmaması veya o kavramın diğer sistemde farklı bir anlam ve amaçla kullanılması kavramın tam ve doğru biçimde hedef dile aktarılmasını engellemektedir ve tercüman ile okuyucular arasında karşılıklı bir yol açmaktadır. Örneğin; Türk hukuk sisteminde tam olarak karşılığı olmayan İngilizce "barrister" ve "solicitor" kavramlarını "avukat" diye çevirmek bazen karşılıklı bir yanlış anlamalara neden olabilmektedir. Çünkü bu kavramların kendi hukuk sistemleri içerisinde "lawyer" sözcüğünden farklı bir kullanım alanı vardır. Ancak Türkçede böyle bir ayırım yoktur. Yine aynı şekilde "Lord Chancellor" kavramının Türkçede bir karşılığı yoktur. Burada kelimesi kelimesine çeviri yapmak yerine açıklama yaparak çevirmek tercih edilmektedir.

2-Hukuk metinlerinde normal hayatta pek yaygın olmayan cümle ve kelime yapılarının kullanılması;

Hukuk metinlerinde alı ılmadık cümle ve kelime yapılarının kullanılması birçok dil için geçerlidir. Örne in; Latince ve Fransızcadan etkilenen İngiliz hukuk dilinde özne ve yüklem arasında çok fazla sözcük sıkı tırma, devrik cümle kullanımı, “herein, therein, hereinbefore” gibi yapıların kullanımı yaygınken özellikle Arapça ve Farsçadan etkilenen Türk hukuk dilinde ise Türkçenin tamlama yapısına uymayan “ihtiyati haciz, gayri kabili rücu, müruru zaman” gibi tamlamalar yaygın biçimde kullanılmaktadır.

3-Hukuk dilinde eski ve yabancı sözcüklerin kullanılması;

Hukuk dilinde İngilizcede, Latince ve Fransızca sözcüklerin; Türkçede ise Arapça ve Farsça sözcüklerin kullanımına sıkça rastlamaktayız. Bu durum hem okuyan hem de tercüman açısından anlamayı zorla tırabilmekte ve bu da çeviriye yansımaktadır.

4-Bazı sözcüklerin hukuk dilinde normal sözlük anlamlarının dışında kullanılması;

Bazı sözcükler hukuk dilinde normal kullanımlarının dışında farklı anlamlar kazanırlar. Örne in; İngilizce “action” sözcü ü “fiil, i ” anlamında kullanıldı ı gibi hukuk dilinde genellikle “dava” anlamında kullanılır. Bu bağ lamda “limitation of action” ifadesi ilk bakı ta “fiilin sınırlandırılması” diye çevrilebilir ancak doğru çeviri “davanın zaman a ımına u raması”dır.

Yine aynı ekilde “real action” ifadesini ilk anlamlara göre çevirmeye kalkarsak “gerçek fiil” veya “asıl i ” gibi bir çeviri ortaya çıkacaktır ancak doğru çeviri “gayrimenkul davası”dır.

Benzer ekilde “adjective law” sözcü ünün çevirisi de “sıfat hukuku” de il “usul hukuku”dur. Bu ve buna benzer birçok örne i herhangi bir hukuk sözlü ünü inceledi inizde görebilirsiniz.

5-Hukuk dillerinde gramer yapılarının ve zamanların farklı anlam ifade edecek ekilde kullanılması;

Her hukuk dilinin kendine has gramer yapısı vardır ve bu yapı içerisinde zorunluluk, izin, müsaade, yasak gibi kavramlar farklı biçimlerde ifade edilir. Örne in; İngilizce sözle melerde yükümlülükler “shall” yardımcı fiiliyle ifade edilirken Türkçede bu amaç için geni zaman

veya gelecek zaman kipi kullanılmaktadır. Almancada ise yükümlülükleri ifade etmek için geni zaman kipi veya “zu+ fiil” kalıbı kullanılır.

Mesela;

“Each Contracting Party **shall protect** within its territory investments made in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party.” cümlesi Türkçeye “Her bir Akit Taraf kendi topraklarında di er Akit Taraf’ın yatırımcıları tarafından yasa ve tüzüklerine uygun olarak yapılmı olan yatırımları **korur.**” ekinde çevrilir.

6- Çeviri yapılan dillerin farklı cümle yapılarına ve sözdizimsel yapıya sahip olması;

Çeviri yapılan dillerin farklı sözdizimsel yapılarının olması çeviriyi etkilemektedir. Örne in; Türkçe ve ngilizcede cümle olu turulurken cümlenin ö eleri farklı bir sıraya göre bir araya gelir. Bu durum hukuk çevirisinde bazı zorluklara yol açmakta ve biçim de i ikliklerine neden olmaktadır. Mesela;

“CONTRACT

BETWEEN THE LEBANESE REPUBLIC

AND THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

ON THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION

OF INVESTMENTS”

biçiminde ba layan bir ngilizce sözleşme metni Türkçeye

“LÜBNAN CUMHUR YET VE

FEDERAL ALMANYA CUMHUR YET ARASINDA

YATIRIMLARIN KAR ILIKLI TE V K VE KORUNMASI ÜZER NE

SÖZLE ME”

eklinde çevrilmektedir. Sözdizimsel yapı farkları nedeniyle bu ve buna benzer birçok durum Almanca ve Fransızca metinlerin Türkçeye çevrilmesinde de ortaya çıkmaktadır.

Hukuk çevirisinde karılaşılan zorluklarla mücadelede, özellikle de erek dilde bulunmayan farklı kavram ve terimlerin çevirisinde farklı yöntemler tavsiye edilmektedir. Bunlar; **kavramı açıklayarak ifade etme (paraphrasing), kavramın erek dildeki ilevsel karılığını bulma, yeni sözcük türetme, kavramı çevirmeden bırakma ve kelimesi kelimesine çeviri.** Ne var ki, kelimesi kelimesine yapılan çeviri bazı durumlarda bizi yanlış çeviri yapmaya itebilir. Çünkü yukarıda da bahsettiğimiz gibi bazı kelimeler hukuk dilinde sözlük anlamlarının dışında bir anlamda kullanılabilirler. Bu nedenle hiçbir yan anlamını gözlemeksizin ilk anlamlarıyla çeviri yapmak dikkatli olunmazsa gülünç bir o kadar da ciddi hatalara yol açabilir.

HUKUK ÇEVİRİSİNDE TERCÜMANLARIN YAPTIKLARI GENEL HATALAR

Hukuk metinlerinin çevirisi çok ciddi bir iştir. Örneğin; iki yabancı firmanın yaptığı sözleşmeler iki dilde de imzalanır ve bazen bu metinlerin her ikisinin de bağımlılığı vardır. Bu durumda metinleri oluşturan veya çevirisini yapan kişilere büyük sorumluluklar düşmektedir. Çünkü sözleşme metinlerinin herhangi birinin çevirisinde bir virgülün yanlış yere konması gibi küçük bir hatadan dolayı bile o metin farklı yorumlara açık hale gelebilir ve bu durum tercümana hukuki yönden büyük sorumluluklar yükleyebilir.

Hukuki metinlerin çevirisini incelediğimizde tercümanların genel olarak benzer hatalara düştüğünü görmekteyiz. Bu hataları şöyle sıralayabiliriz;

1-Hukuk terminolojisi bilgisinin yetersiz olmasından kaynaklanan hatalar;

Tercümanın çevirisini yapacağı hukuk metinlerinin geldiği hukuk sistemlerini tanımaması ve her iki dilde de terminoloji bilgisinin yetersiz olması çevirilerde hatalara yol açmaktadır. Bu tür hatalar genellikle hedef dilde olmayan kurum ve unvan isimlerinin çevirilerinde yapılmaktadır. Örneğin; bazı kurum ve unvanların kullanımı İngiliz ve Amerikan hukuk sistemlerinde farklıdır. Tercüman Türkçeden İngilizceye çeviri yaparken çeviriyi Amerikan mı yoksa İngiliz hukuk sistemine göre mi yapacağını bilip kurum ve unvan isimlerini ona göre çevirmelidir. Aşağıdaki örnekler eksik terminoloji bilgisinden ve hukuk diline hâkim olmamaktan kaynaklanan çeviri hatalarına örnek teşkil edebilir:

KELİME	YANLIŞ ÇEVİRİ	DOĞRU ÇEVİRİ
absorption	soğurma	iltihak tarihiyle birleşme
abstract account	soyut hesap	hesap özeti
settled account	kararlaştırılmış hesap	tanınmış olan hesap bakiyesi
accord and satisfaction	uzlaşma ve memnuniyet	sulh
carry to account	hesaba taşınmak	hesaba geçirmek
balance of accounts	hesap dengesi	hesap kesimi
letter of advice	tavsiye mektubu	ticaret mektubu

patent ambiguity	patent belirsizli i	açık belirsizlik
bad faith	kötü inanç	suiniyet
capital punishment	sermaye cezası	ölüm cezası
trading consul	ticari konsolos	fahri konsolos
demobilisation	hareketsizle tirme	terhis
false evidence	sahte delil	yalan yere tanıklık
friendly society	dostane toplum	hayır derne i
declaration of majority	ço unlu un ilanı	kazai rü t
naturalisation	do al haline getirme	vatanda lı a kabul
decree of nullity	iptal kararı	bo anma hükmü
ordinary partnership	sıradan ortaklık	kolektif irket, adi ortaklık
pain of death	ölüm acısı	ölüm cezası
period of limitation	sınırlandırma süresi	zaman a ımı süresi
rules of procedure	prosedür kuralları	yargılama usulleri
safe conduct	güvenli geçi	aman tezkeresi
satisfaction	tatmin	ifa, borcun ifası
secondary guaranty	ikincil garanti	kefile kefil
notification	bildiri	ihbar, ihtar
notification request	talep yönergesi	ihbar talebi
mail by hand	elle gönderilecektir	taahhütlü mektup
mücbir sebepler	compelling reasons	force majeure
over the counter drugs	tezgah üstü ilaçlar	reçetesiz satılan ilaçlar
kâr amacı gütmeyen kuruluşlar	organizations which do not think of any profit	non-profit organizations
iadeli taahhütlü posta ile gönderilir	sent by the feedback guarantee post	sent by registered mail with return receipt requested
registry of deeds	senetler kütü ü	tapu sicil memurlu u
crime record	suç rekoru	sabıka kaydı
suspect is a caucasian	üpheli bir Kafkasyalı	üpheli bir beyaz

2- Gramer hataları;

Özellikle Türkçeden diğer dillere yapılan çevirilerde gramer hatalarına sıkça rastlanmaktadır. Hukuk metinlerinde cümleler genellikle uzun ve karmaşıktır ve edilgen cümle yapısı kullanılmaktadır. Aynı ifade tarzını ve cümle yapılarını hedef dile yansıtmaya arzusundan dolayı karmaşık ve uzun cümlelerin çevirilerinde gramer hataları yapılmaktadır.

3-“Shall, can ve may” yardımcı fillerin yanlış kullanılması;

a-) İngilizce hukuk metinlerinde “**shall**” yardımcı fiili zorunluluk ve yükümlülükleri ifade etmede kullanılır. Bu nedenle Türkçe metinlerde aslında yükümlülükleri ifade eden gelecek zaman kipi İngilizcede “**will**” ile değil daha çok “**shall**” yardımcı fiiliyle anlatılır. Örneğin;

“The agreement **shall** remain in force for one year from 10.02.2009 to 10.02.2010.” cümlesinin çevirisi “ bu sözleşme 10.02.2009 tarihinden 10.02.2010 tarihine kadar yürürlükte **kalacaktır.**” şeklinde olur.

b-)Türkçe hukuk metinlerinde izin veya yetki anlamı ifade eden cümlelerin İngilizceye çevirisinde “**may**” yardımcı fiili kullanılır. Bazı durumlarda bu tür cümlelerin çevirisinde “**can**” kullanılmaktadır ve hata yapılmaktadır. Örneğin;

“Söz konusu emirler, bu sözleşmenin tarafları tarafından, işyeri, hava muhalefeti veya ihtiyaçlar doğrultusunda ilk emir gününden üç gün önce karşı tarafa yazılı olarak bildirilmek üzere iledeletilebilir veya tümüyle/kısmen iptal **edilebilir.**” cümlesinin İngilizce çevirisi;

“On condition that the counter party is notified three business days prior to the first training day, the training in question **may** be changed or cancelled completely or partially by both parties to this Agreement in accordance with workload, weather conditions or needs.” şeklindedir.

4-Gereksiz sözcük kullanımı;

Hukuk metinlerinde ifadelerin net ve anlaşılır olması gerekmektedir. Her ne kadar bu tür metinlerin doğasında anlaşılabilir kelimelerin bir arada kullanılması, tek bir sözcükle anlatılabilecek bir ifadeyi birden fazla sözcükle anlatma gibi bir eğilim olsa da son zamanlarda bu tarzdan vazgeçme yönünde adımlar atılmaktadır. Örneğin, Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı "Fight the Fog" isimli stil kılavuzu bu konuda İngilizcedeki bazı kullanımlar için şu önerileri getirmektedir:

by the introduction of	de il	by introducing
submit an application for		apply for
implement an investigation of		investigate
come to an agreement		agree

Bu ve buna benzer birçok öneri söz konusu kılavuzda bulabilirsiniz.

5-Noktalama işaretlerinin yanlış kullanılması ve madde, bent ve fıkra numaralarının orijinal metinle uyumsuzluk göstermesi;

a-) İfadelerin net ve yoruma olabildiğince az açık olmak zorunda olduğu hukuk metinlerinde bazen noktalama işaretlerinin yanlış kullanılması metinden farklı yorumların yapılabilmesine imkân sağlamakta ve art niyetli kullanımların önünü açmaktadır. Bu nedenle bir virgül dahi olsa noktalama işaretlerinin kullanımına dikkat edilmelidir.

b-) Hukuk metinlerinde yapılan bir diğer hata da çeviri metindeki madde, bent ve fıkraların sıralamasıyla orijinal metindeki sıralamanın birbirine uymamasıdır. Bu tür hatalar ciddi sorunlara yol açabilir. Çünkü özellikle sözleşme tarzı metinlerde maddeler arasında birbirine atıflar yapılmaktadır. Madde sıralamasının kayması durumunda örneğin 2. Maddenin "a" bendine yapılacak atıf bir başka maddeye yapılabilir ve bu durum yanlış anlamalara yol açarak sözleşme artlarının farklı bir boyut kazanmasına neden olabilir. Mesela;

I, A, 1. (a) (i); II, A, 1. (a) (i); ekindeki bir sıralama çeviri metinde de aynı sıralamayı takip etmelidir.

NOT: Hatta bazen atıflar madde içindeki herhangi bir cümleye dahi yapılabilmektedir. Bu yüzden uzun cümleleri bölerek çevirme durumunda da daha sonra yapılacak atıfların de i mesi söz konusu olabilir.

Hukuk metinlerinin çevirisinde kar ıla ılan hatalar genel olarak bunlardır. Bu konuda deneyimli bir tercüman olan Sedat Bey unları söylemektedir:

Sedat Bornovalı (talyanca Tercüman)

“Hukuku bir çeviri konusu de il de gerçek anlamda bir disiplin olarak görerek i e ba lamak sanırım en önemlisi. Normal ya amda e anlamlı gibi gördü ümüz sözcüklerin hukuk dilinde anlam farkları barındırdıklarını unutmamak ve kolaya kaçmamak temel konulardan biri. Bunun için de genel sözlüklerden yararlanmanın büyük bir anlamı olmadı ını bilmek, mutlaka hukuk sözlüklerinden yararlanmak gerek.

Genel sözlükler sadece hangi konuları hangi sözcükler üzerinden ara tırmaya ba lamamız gerekti i konusunda bir anahtar verebiliyor.

Bir terimin kar ılı ını buldu unu dü ündü ünde mümkünse her iki dilin de kendi dilindeki hukuk sözlüklerinde veya kitaplarında kavramların tam açıklamalarını ö renip tıpa tıp kar ılık geldi inden emin oldu umuz zaman sözcü ü çevirimizde kullanmalıyız.

Daha anla ılır olmasını sa lamak için bir örnek vereyim "seizure" ve "confiscation" İngilizcede tümüyle ayrı anlamlar içeren iki hukuk terimidir. Sözlüklerde verilen Türkçe kar ılıklar gündelik hayatta çevirmeni idare edebilir ancak bir süre sonra aynı cümlede ikisini de içeren "seizure" de il de "confiscation" durumlarındaki gibi bir ifade kar ımıza çıkarsa oturup bu ikisinin hukuki kapsamını çok net olarak ö renmeden çeviriye giri menin büyük hata oldu unu anlarız. Bunun dı ında ülke hukuk sistemlerinin birbirinden farklı olmasının

getirdi i sorunlar da kar ımıza sıklıkla çıkmakta. Örne in; mühendislikteki büyük sorun bazı sözcüklerin Türkçede bulunmaması olabilir ama tüm pozitif bilimlerin ve teknik konuların evrensel olma özelli i var. Ona kar ılık bu tür mahkemenin ya da bu tür hukuk kavramının ülkemiz hukukunda ya da çeviriyi yaptı ımız dilde hiç yer almamı olabilmemesi ne yazık ki mümkün.

Kıta Avrupası'nın Roma kökenli hukukuyla Anglo-Sakson gelene i arasında bu ikilik çok sıklıkla ya anmakta. Di er sistemler üzerinde ülkemizde yapılmı yayınları bulabilirsek bu sorunu a ıyoruz. Ancak bu yayınlarda da o sözcükler orijinal dillerinde bırakılmı olabiliyor ya da o konuda bir kaynak denk getiremeyebiliyoruz. Türk ve talyan sistemleri Roma hukuku kökenli oldu u için bu sorunu ahsen az ya ıyorum. Ancak ngilizceci arkadaşları hayli yıprattı ını bildi im bir sorun. Yine Avrupa Birli i'nde bulunan ama bizde bulunmayan kurum ve kavramlar da çevirinin her zaman yüzde yüz hassas olmasının karşısındaki engeller arasında. Son zamanlarda ya adı ımız sıkıntılardan bir di eri de Türk hukuk sisteminde yeni Türkçe sözcüklerin kullanılmaya ba lanmasıyla yaratılan ikilik.

Bazı sözcükler hiç de i meden a ır Arapça ekleriyle kaldı. Bazıları ise güncel kullanımda hiç bulunmayan a ırı yenileriyle de i tirildi. Bazıları ise ikisinin ortası. Türkçeye yaptı ımız çevirilerde hangi ifadeleri kullanmamız gerekti i meselesi de ciddi sorun yaratıyor. Ki isel tercihim bir sözcük tercihi yapacaksam öncelikle Anayasa'nın diline bakmak, Anayasa'da yer alan sözcükleri ba ka tarafta ba ka türlüünü bulsam da Anayasa'da buldu um sekliyle kullanmak. Di erlerini de (e er uyumsuzluk varsa) ba vurdu um hukuk kitaplarında yazdı ı ekliyle de il de yürürlükteki Türkiye Cumhuriyeti yasalarında oldu u haliyle çevirmek.”

GÜNLÜK HAYATTA SIKÇA KARILA TI IMIZ HUKUK TERMLER VE KAVRAMLAR

Varolu sebebini do rudan insanlar arası ili kilerden alan hukuk aslında birço umuza uzak gelse de hayatımızın her zaman içerisinde. Her gün televizyonlarda, gazetelerde, internette ve daha ba ka birçok yerde hukuki terim ve kavramlara sıkça rastlamaktayız. Bu nedenle ben de son zamanlarda çevremizde sıkça duydu umuz hukuk terimlerinden bazılarının Türkçesini ve İngilizce kar ılıklarını ve bu kelimelerin birkaçının İngilizce cümlelerde kullanımlarına örnekler buldum:

yalancı şahitlikten hüküm giymek	to be sentenced for perjury
yardım ve yataklık etmek	aid and abet
hüküm giymek	to be sentenced
a ır hapis cezası	penal servitude
iddianame	accusation, indictment
temyize gitmek	to go for an appeal
aklanmak	to be declared innocent, to be cleared of crime
masumiyet karinesi	presumption of innocence
referandum	referendum, plebiscite
mutlak ço unluk	absolute majority
karar yeter sayısı	quorum
beraat etmek	to be acquitted
tutuksuz yargılamak üzere tahliye etmek	release pending trial
ifade vermeye ça ırmak	call somebody to testify
ifadesini almak	hear, to take someone's deposition
çapraz sorgu	cross examination
güçler ayrılı ı ilkesi	principle of separation of powers
tanık koruma programı	witness protection program
itirafçı	confessor, approver
davanın zaman a ımına u rması	limitation of action
genel af	amnesty, act of grace

delilleri karartmak	temper with evidences, obfuscate the evidences
delil yetersizli inden davayı dü ürmek	throw out the case for lack of evidence
sabıka kaydı	criminal record
kefaletle serbest bırakmak	release on bail
suç orta ı	abettor, accomplice
kara para aklamak	launder the money
hukukun üstünlü ü	rule of law
anayasa de i iklik paketi	constitutional amendment package
duru mada tanıklık etmek	testify at trial
müdahil taraf	third party
ola anüstü hal	time of emergency
kovu turmayı devralmak	take proceedings
ülke / toprak bütünlü ü	territorial integrity
haberle menin gizlili i	secrecy of correspondence
gizli oylama	secret ballot
me ru müdafaa	self defence, necessary defence
seçimde aday olmak	stand for election
ikametgah	residence
nitelikli haklar	qualified rights
devlet ba kanı affı	presidential pardon
hakların kötüye kullanılması	abuse of rights
hızlı yargılama	prompt trial
özel hayatın korunması	protection of private life
kamu düzeninin korunması	protection of public order
geçici önlem	provisional measure
resmi makam	public authority
kamuya açık duru ma	public hearing

kamusal çıkar	public interest
aleni yargılama	public judgment
kamuoyu	public opinion
maddi tazminat	pecuniary damage
manevi tazminat	damages for mental anguish
fırsat e itli i	equality of opportunity
siyasi s ınma	political asylum
yargılama öncesi tutukluluk	pre – trial detention
sözlü duru ma	oral hearing
sözlü savunma	oral submission
tahliye emri vermek	order release
cezanın tecili	suspension of sentence, postponement of sentence
müzakere	negotiations
sınırlanamayan hak ve özgürlükler	non – derogable rights and freedoms
sivil toplum kurulu u	non – governmental organisation
hükümsüz / geçersiz / yok hükmünde	null and void
mahkemenin yetkisini / saygınlı ını ve tarafsızlı ını korumak	maintaining the authority and impartiality of the judiciary
açıkça temelden yoksun	manifestly ill – founded
maddi zarar	material damage
manevi zarar	moral damage
vergi cezası	tax penalty
duru mada tanıklık etmek	testify at trial
ihlâl nedeniyle dava açmak	to bring an action for an infringement
gensoru önergesi vermek	to table a motion of censure
tazminat talebi	claim for damages

Cümle Örnekleri:

“A Liberian man was **sentenced** on Wednesday to 10 months in prison **for two counts of perjury** after denying being a member of the Liberian anti-terrorism unit.”

“The International Criminal Court today **ordered the conditional release** of Congolese rebel warlord Jean-Pierre Bemba pending trial on charges of war crimes and crimes against humanity.”

“Amnesty International has called on the Iranian authorities to drop all charges against the prominent journalist and human rights activist Emadeddin Baghi, following his **release on bail** on Wednesday.”

“The National Party will on Monday **table a motion** in Parliament **censuring** Mineral and Energy Affairs Minister Penuell Maduna for allegations made on June that the previous government lost R170 million from the country’s strategic oil stock in the 1992/1993 financial year.”

“In a large drug trafficking case south of Jacksonville, Florida, several defendants were charged with being in possession of 200 to 400 grams of cocaine, which qualifies for a cocaine trafficking charge in Florida. However, **the case** against one of the defendants **was thrown out** because the state could not prove that he was in actual or constructive possession of the drugs.”

“A former death row inmate in Tennessee has been **cleared of murder**, three years after the Supreme Court raised repeated questions about his conviction.”

“The Commission is in the process of promoting the approximation of criminal procedures, notably in relation to procedural safeguards. It is using this Green Paper to reach out to legal practitioners and people in general in the European Union (EU) in order to ascertain whether the **principle of the presumption of innocence** and the rights flowing from it are understood in the same way throughout the EU.”

“The House Select Committee on Energy Independence and Global Warming **has called** the chief executives of America’s top five oil companies **to testify on** the growing Gulf Coast spill and the companies’ rising profits coupled with rising prices for consumers.”

“The **action** against the Kwik-Fit Group **for infringing** musical copyright **has been brought** by the Performing Rights Society which collects royalties for songwriters and performers.”

“Any action in court to **claim damages** must be brought within 2 years from the date of arrival of the aircraft or from the date on which the aircraft ought to have arrived.”

“The Human Rights Court looked at every scrap of evidence and ruled that Mr. Al Fayed’s complaint inadmissible as it was **manifestly ill founded.**”

“The companies **went on to appeal** the original decision, which was upheld by the US Court of Appeals for the Federal Circuit on November 16.”

SORUNLU KELİMELER

Hukuk metinlerinde yanlış anlamadan veya metindeki ifadelerin belirsizliğinden faydalanarak yapılan farklı yorumlar nedeniyle tarafların ihtilafa düşüklerini sıkça duymaktayız. Bu nedenle her türlü metinde olduğu gibi hukuk metinlerinde de netlik ve terimlerin doğru anlamlarında kullanılması çok önemlidir.

Bryan A. Garner'ın hukuk metinleri üzerine yazdığı "The Redbook, A Manual on Legal Style" isimli stil kılavuzunda İngilizcede hukuk metinlerinde en çok karıştırılan kelimelere ve yanlış kullanımlara yer verdiği "Troublesome Words" isimli bir bölüm var. Ben de o kelimelerin Türkçe karşılıklarını buldum ve bir liste hazırladım:

abandon: terk etmek, vazgeçmek (bir plan veya girişim söz konusu olduğunda)	desert: terk etmek
abjure: yeminle vazgeçmek	adjure: yalvarmak
abolition: iptal, fesih, ilga (kullanımı daha yaygın)	abolishment: iptal, fesih, ilga
abrogate: feshetmek, ilga etmek	arrogate: atfetmek, benimsemek
be absolved of: borçtan veya yükümlülükten kurtulmak	be absolved from: bir suçtan beraat etmek, aklanmak
accepter: alıcı, muhatap (yaygın kullanım)	acceptor: alıcı, muhatap (hukuk dilinde)
in accord with someone: biriyle anlaşma halinde	in accordance with: yasalara uygun olarak
accounting: muhasebe (mali işlerin yönetilmesi)	bookkeeping: saymanlık
acknowledgment: onay	verification: doğruluğunu ispat etme
acquittal: aklanma, beraat	acquittance: borcu ödeme
acquit of: beraat etmek (doğru kullanım)	acquit from: (yanlış kullanım)
acuity: keskinlik (fiziki duyular açısından örn: görüş keskinliği)	acumen: keskinlik, sivrilik (zekâ yönünden)
adequate: münasip, uygun (nitelik olarak yeterli)	sufficient: kafi, yeterli (nicelik yönünden)

adherence: vefa, bağlılık	adhesion: yapışma, katılma (yaygın kullanım)
administer: yönetmek (doğru kullanım)	administrate: yönetmek
administrator: tasfiye memuru	executor: vasiyeti yerine getiren kimse
admission: giriş izni	admittance:(sadece fiziksel olarak) giriş izni
admission: kabul, itiraf	confession: (özellikle) suçu itiraf
admonition: ihtar (yaygın kullanım)	admonishment: ihtar
adopt: benimsemek, evlat edinmek	adapt: iktibas etmek, uymak
adopted: evlat edinilen	adoptive: evlat edinen
adverse: muhalif, muhasım (kişi)	averse: muhalif, karşıt (tavır)
advice: tavsiye	advise: tavsiye etmek
affect: etkilemek, duygu	effect: etki , neden olmak
affirmance: kararın tasdiki	affirmation: doğrulama, onay, yemin yerine geçen söz
age of capacity: sözleşme imzalama gibi hukuki fiilleri yerine getirebilme yaşı	age of consent: evlenmeye karar verebilme yaşı
age of majority: rüştü yaşı (age of capacity' den daha geniş sorumluluklar yükler)	age of reason: akıl çağı, kişinin doğruyu yanlıştan ayırabildiği yaş
aggravate: kötüleştirmek (durumu)	irritate: kızdırmak (kişiyi)
agreement: mutabakat, anlaşma (genel anlamda)	contract: sözleşme
aide: yardım eden kişi, yardımcı	aid: yardım
allege: doğru olduğunu iddia etmek	accuse: itham etmek, suçlamak
allude: ima etmek	advert: bahsetmek, değinmek
allusion: ima	illusion: hile, illüzyon
a lot: çok	allot: pay, tahsis
alternative: alternatif, seçenek	alternate: yedek, vekil
ambiguous: belirsiz, müphem	ambivalent: ikircikli, kararsız (kişi)
amenable: mükellef, sorumlu	amenity: hoşluk, letafet
amend: yasayı değiştirmek	make amends: tazmin etmek
amiable: samimi, dost canlısı (kişi)	amicable: dostane (ilişki)
anticipate: tahmin etmek	expect: ummak, beklenti içinde olmak
antidote: antikor	anecdote: anekdot
antimony: çelişen karar	antimony: bir tür element, antimon
anxious: endişeli	eager: istekli
appellant: temyize götüren kişi appealor (yanlış kullanım) appellor (eski İngilizce)	appellee: temyizde davalı taraf

petitioner: temyize götüren kişi (bazı mahkemelerde)	respondent: temyizde davalı taraf (bazı mahkemelerde)
appertain to: ait olmak	pertain to: ilgili olmak
apply: tatbik etmek	follow: bir önceki kararı uygulamak
appraisal: değer biçme (genel kullanım)	appraisement: kıymet takdiri (hukuki kullanım)
appraise: değer biçmek	apprise: haber vermek
appropriate: zimmetine geçirmek	expropriate: istimlâk etmek
approve: tasdik etmek, onaylamak	endorse: desteklemek
arbiter: ara bulucu	arbitrator: hakem, tahkimi yürüten kişi
assault: saldırı, fiili tecavüz	battery: müessir fiil
assay: analiz etmek	essay: denemek, tecrübe etmek
assent: kabul, rıza (gönüllü olarak)	consent: kabul, rıza
assure: garanti etmek, söz vermek	ensure: garanti altına almak insure: sigorta etmek
attain: erişmek, nail olmak	obtain: edinmek
bar: engel olmak	disbar: barodan ihraç etmek
barrister: dava vekili	solicitor: hukuk danışmanı
bemuse: şaşkın, sersem	amuse: eğlendirmek
benefactor: yardımsever	beneficiary: yardımdan yararlanan
beneficient: iyiliksever	benevolent: hayırlı (iş vb.)
beside: bitişiğinde, yanında	besides: ayrıca
between: arasında (en fazla iki kişi, şey)	among: arasında (ikiden fazla kişi, şey)
blackmail: şantaj yapmak	graymail: hisse senetlerinin tehditle satın alınması
born: doğmak	borne: taşımak, katlanmak, doğurmak
breach: ihlal etmek	breech: arka taraf
bring: getirmek	take: götürmek
can: yetenek ifade eden yardımcı fiil	may: izin ifade eden yardımcı fiil
cannon: büyük top	canon: ilke
canvas: branda	canvass: oy toplamak, oy tasnifi
capitol: hükümet binası	capital: başkent, sermaye
carat: karat(elmas için)	karat: altın ayarı
cause célèbre: meşhur dava	cause: sebep, hukuk davası
cede: terk etmek, temlik etmek	secede: görevden ayrılmak
cancel: sansürlemek	censure: eleştirmek
cession: devir, temlik	session: oturum
citizen: vatandaş	subject: tebaa
clean: temizlemek (maddi)	cleanse: arındırmak (manevi)
clench: kenetlemek, perçinlemek	clinch: kenetlenmek (genellikle manevi olarak)
collaborate: iş birliği yapmak	corroborate: desteklemek

colloquy: konuşma, mütamele(mahkemede)	colloquium: kolokyum, akademik toplantı
commendable: övgüye değer	commendatory: tavsiye eden
commonwealth: İngiliz devletler topluluğu	commonweal: kamu yararı
compare with: karşılaştırmak	compare to: benzetmek
compel: zorlamak, mecbur etmek	impel: sevk etmek
compendious: kısa, muhtasar	voluminous: kapsamlı
competence: yeterlik, yetki	competency: yargılanabilme ve ifade verebilme
complacent: halinden memnun	complaisant: hoşgörülü
compliment: övgü, iltifat	complement: bütün, tüm
comprise: içermek, kapsamak	compose: meydana getirmek
compulsive: zorlayıcı, kompulsif (psikoloji terimi)	compulsory: zorunlu
conclusory: dayanaksız	conclusive: inandırıcı, kati
concurrence: muvafakat	concurrency: tutarlılık, uyumluluk
condemn: mahkûm etmek, suçlu bulmak	contemn: aşağılamak, mahkemeyi aşağılamak
conferral: bahşetme, takdim etme (hukuk metinlerinde daha sık kullanılır)	conferment: bahşetme, takdim etme
confident: kendinden emin	confidant: sırdaş, güvenilecek kimse
conformity: uygunluk, uyumluk	conformance: uygunluk, uyumluk (hukuk metinlerinde daha sık rastlanılır.)
congruous: uygun, uyumlu (kişi)	congruent: uygun, uyumlu (nesne, geometrik şekil)
connive: suç işlemek üzere gizli anlaşma yapmak	conspire: komplo kurmak (komploda aktif rol üstlenerek anlaşma yapmak)
connote: akla getirmek	denote: anlamına gelmek, ifade temek
conservator: veli, vasi (daha yaygın kullanılır)	curator: veli, vasi
consist of: -den oluşmak (somut şeyler için)	consist in: -den oluşmak (soyut şeyler için)
console: avutmak, teselli etmek	condole with: baş sağlığı dilemek
contagious: bulaşıcı, temasla geçen	infectious: bulaşıcı, virüsle geçen
contemptuous: aşağılanmış kişi	contemptible: aşağılayan kişi
continuance: erteleme	continuity: devamlılık
contravene: bozmak, ihlal etmek	controvert: itiraz etmek
contribution: katkı, bağış	indemnity: tazminat
contributory: sermayedar	contributive: yardımcı
contributorial: bir ya da birden fazla katılımcı	contributorial: bir ya da birden fazla katkı
contumacious: mahkeme kararına kasten uymayan kişi (hukuk metinlerinde daha yaygın kullanılır)	contemptuous: mahkeme kararına kasten uymayan kişi
copulate: ilişkiye girmek	fornicate: zina etmek

corespondent: birlikte dava edilen (sadece hukuk metinlerinde kullanılır)	correspondent: muhabir, birlikte dava edilen
corporal: cismani, bedeni	corporeal: maddi
corpse: ceset	corpus: anapara
correctional: islah edici (hapishane vb)	corrective: düzeltici
counsel: danışman	council: konsey, kurul
councillor: konsey üyesi	consul: konsolos
court-martial: askeri mahkeme	courts-martial: askeri mahkemeler
credible: muteber, güvenilir	creditable: övgüye değer
credulous: safdil, saf	incredulous: güvensiz, kuşkucu
custody: nezaret, tutukluluk	possession: tasarruf, zilyetlik
damage: zarar	damages: tazminat
deadly: ölümcül	deathly: ölüm gibi
deceive: kandırmak	defraud: dolandırmak
decimate: büyük bir kısmını yok etmek	destroy: tamamen yok etmek
decision: hüküm judgment: hüküm decree: hüküm	opinion: içtihat
decisive: kati, kesin (olay, durum için)	decided: kararlı (kişi)
resolute: dirençli, kararlı (kişi)	determinative: kati, kesin (olay, durum için)
deduce: sonuç çıkarmak	induce: tüme varmak
de facto: fiili	de jure: hukuki
defamation: karalama, lekeleme	libel: yayın yoluyla karalama
defective: kusurlu, özürlü	deficient: eksik
defect: kusur	deficiency: eksiklik (sayıca, miktarda)
definite: belli, açık	definitive: son, kati, nihai
deliberate: kasti, bilerek	deliberative: bilinçli, müzakereye ait
demure: çekingen, mütevazı	demur: itiraz etmek
dependence: bağlılık, güvenme	dependency: müstemleke
depository: depo, ambar	depository: emanetçi (insan için)
deprecate: itiraz etmek	depreciate: değer kaybetmek
desert: terk etmek	dessert: tatlı
desirable: cazip, çekici	desirous: tutkulu, istekli
detract: alçaltmak, değerini düşürmek	distract: dikkatini dağıtmak
device: alet, aygıt	devise: akıl etmek, icat etmek
bequest: vasiyetle bırakılan mal	legacy: vasiyetle bırakılan para
diagnosis: teşhis	prognosis: tahmin
differ from: farklı olmak	differ with: farklı fikirde olmak
disclaim: inkâr etmek, feragat etmek	declaim: nutuk çekmek, konuşma yapmak

disclose: açığa vurmak, ortaya çıkarmak	expose: maruz bırakmak
discomfort: rahatsız etmek	discomfit: sınırlandırmak, mağlup etmek
discrete: ayrı, farklı	discreet: ihtiyatlı, tedbirli
disinformation: yanlış bilgilendirme (kasti olarak)	misinformation: yanlış bilgilendirme
disinterested: çıkarı bulunmayan kimse	uninterested: alakasız, ilgisiz
disorganized: dağınık, altüst olmuş	unorganized: örgütlenmemiş
disperse: yaymak, dağıtmak	disburse: harcamak, para sarf etmek
doctrinal: dogmatik	doctrinaire: kuramcı, ilkeci (kişi)
drunk: sarhoş	drunken: ayyaş, sürekli sarhoş olan
dual: çift	duel: düello
each other: birbirini (iki kişi olduğunda)	one another: birbirini (ikiden fazla kişi olduğunda)
effect: etkilemek	effectuate: gerçekleştirmek, meydana getirmek
e.g.: örneğin	i.e.: yani
elicit: meydana çıkarmak	illicit: yasa dışı
embassy: elçilik binası	legation: sefaret
empathy: empati, başkasıyla özdeşleşme	sympathy: sempati, acısını paylaşma
enervate: kuvvetten düşürmek	innervate: canlandırmak, enerji vermek
enhance: artmak, çoğalmak	improve: geliş(tir)mek
enormity: büyük kötülük, şer	enormousness: büyüklük, irilik
enumerable: sayılabilir	innumerable: sayısız, saymakla bitmez
envelope: zarf	envelop: kapatmak, örtmek
envious: kıskanç, haset	enviable: kıskanılacak şey
epidemic: salgın hastalık (dar alanda)	pandemic: salgın hastalık (geniş bir alanda)
evoke: çağrışım yapmak, anımsatmak	invoke: yakarmak, dua etmek, istemek
exalt: methetmek, övmek	exult: çok sevinmek
ex ante: önceden tahmin edilen	ex post: vuku bulan, meydana gelen
except: ayırmak, hariç bırakmak	accept: kabul etmek
exceptional: müstesna, olağanüstü	exceptionable: itiraz edilebilir
excuse: özür, bahane	justification: gerekçe, haklı neden
executory: icra edilebilir	executorial: idareciyle ilgili olan
exemplar: suret, nüsha (bir imza, belge veya yazının)	example: örnek
explicit: açık, aşikâr	implicit: örtülü, zımni
ex post facto: olayın vukuundan sonra	post hoc: bir olayı daha sonra olanın nedeni olarak gösterme
extension: uzatma (aynı sözleşmeyi)	renewal: yenileme
facility: tesis	building: bina

feign: rol yapmak	feint: vuracak gibi yapmak
fictional: hayali, kurgusal	fictitious: kurmaca, uyduruk (daha olumsuz anlamda)
economic: ekonomik, iktisadi	economical: hesaplı
flair: beceri, yetenek	flare: ateş
flammable: yanıcı	inflammable: yanıcı (-in ekinden dolayı olumsuz anlaşılmasın)
flaunt: hava atmak, gösteriş yapmak	flout: hor görmek, küçümsemek
forbear: çekinmek, kaçınmak	forebear: cet, ata
foreword: önsöz (yazar tarafından değil başkasını tarafından yazılan)	preface: önsöz (yazar tarafından yazılan)
forgo: bırakmak, vazgeçmek	forego: önce gelmek
formally: resmen	formerly: eskiden
fortunate: talihli	fortuitous: tesadüfi
funeral: cenaze	funereal: hüzünlü, kasvetli
generative: üretken	generational: nesille ilgili
gibe: alay etmek	jibe with: uymak, uyuşmak
gourmet: gurme	gourmand: obur, pisboğaz
grisly: dehşet verici	grizzly: boz
guarantee: teminat, taahhüt (geleceğe dair)	warranty: garanti
habitable: yaşamaya elverişli	uninhabitable: yaşamaya elverişsiz
inhabitable: yaşamaya elverişli	
hanged: idam cezası söz konusu olduğunda "hang" fiilinin doğru geçmiş zaman çekimi	hung: diğer durumlarda "hang" fiilinin geçmiş zaman çekimi
harebrained: aptal (doğru kullanım)	hairbrained: (yanlış kullanım)
healthy: sağlıklı (insan, hayvan vb)	healthful: şifa verici
historic: tarihe geçmiş	historical: tarihsel, tarihi
hoard: stok	horde: sürü
hopefully: ümitle	fortunately: iyi ki, şans eseri
hotchpot: mirasın bölünmesi (hukuk metinlerinde yaygın kullanılır)	hotchpotch: mirasın bölünmesi hodgepodge: mirasın bölünmesi (günlük hayatta kullanım)
hypothesize: varsayımda bulunmak	hypothecate: ipotek etmek, rehin vermek
idyllic: cennet gibi, huzurlu	ideal: ideal
ignorant: bihaber, cahil	stupid: aptal
illegible: okunaksız	unreadable: içeriği okunup anlaşılamayacak kadar kötü

illusion: aldatma, hile	delusion: hezeyan, kuruntu
immigrant: bir ülkeden dışarıya giden göçmen	emigrant: dışarıdan bir ülkeye gelen göçmen
imminent: olması yakın, muhtemel	eminent: seçkin, saygın
immoral: ahlaksız, ahlaka aykırı	amoral: ahlakla alakası olmayan, ahlak dışı
immunity: muafiyet, dokunulmazlık	impunity: cezadan muaf tutulma
impartable: açıklanabilir	impartible: bölünemez
impeachment: itham	removal from office: işten uzaklaştırma
impertinent: kaba, küstah	impertinent: olayla ilgisi olmayan (hukuk metinlerinde)
imply: ima etmek	infer: anlam çıkarmak, sonucuna varmak
impugn: kuşkulanmak	impute: itham etmek, suç yüklemek
incidentally: laf arasında, sırası gelmişken	incidentally: (yanlış kullanım)
incident to: -e ait olan, ayrılmaz parçası	incidental to: - ile beraber
incompetence: beceriksizlik, ehliyetsizlik	incompetency: ehliyetsizlik, salahiyetsizlik (hukuk metinlerinde yaygın kullanılır)
inculcate something: bir şeyi (fikri vb.)telkin etmek	indoctrinate somebody: birine telkin etmek
indictment: iddianame	information: iddia (çok ciddi olmayan suçlarda)
inequity: adaletsizlik	iniquity: haksızlık
inexpert: tecrübesiz, deneyimsiz	nonexpert: uzman olmayan
minor: reşit olmayan kimse	minority: azınlık
infected: enfeksiyon kapmış	infested: istila edilmiş
ingenious: usta işi, maharetli	ingenuous: saf, masum
innate: fitri, yaratılıştan gelen	inherent: içkin, özünde var olan (özellikle cansız varlıklar için)
insidious: sinsi	invidious: gücendirici
instantly: aniden	instantaneously: hemen
insurrection: hükümete karşı ayaklanma	revolt: hükümeti devirme gayesi güden ayaklanma
rebellion: hükümeti devirme gayesi güden geniş çaplı ayaklanma	revolution: devrim
intense: şiddetli, yoğun (hukuk metinlerinde daha yaygın kullanılır)	intensive: şiddetli, yoğun
intent: niyet, amaç, kasıt	motive: gerekçe, neden
intently: dikkatle	intensely: yoğun biçimde
interment: defin, gömme	internment: gözaltına alma
interpretative: yorumlayıcı, tefsir edici (daha doğru kullanım)	interpretive: yorumlayıcı, tefsir edici

inure: yürürlüğe girmek, kötü bir duruma alışmak	enure: yürürlüğe girmek, alışmak
inveigh: tenkit etmek, eleştirmek	inveigle: aldatmak, ayartmak
jealous: kıskanç (ilişki söz konusu olduğunda)	envious: kıskanç (birisinin başarısı vb. söz konusu olduğunda)
judicial: adli, hukuki, kazai	judicious: makul, akıllıca yapılmış
laudable: övülmeye değer	laudatory: övgü dolu
literally: kelimesi kelimesine	figuratively: mecazi olarak
locus: mevki, yer	situs: suçun işlendiği yer, cinayet mahalli
loose: serbest bırakmak, salıvermek	loosen: gevşetmek
luxurious: lüks	luxuriant: gür, bol
majority: çoğunluk (% 50' den en az bir fazla)	plurality: çoğunluk (% 50'den az ama yine de oranlar içerisinde en yüksek olan)
make do: yetinmek	make due: (yanlış kullanım)
malfeasance: görevi kötüye kullanma suçu	misfeasance: yasaya aykırı olmasa da görevde kuralları çiğneme
mantle: gömlek	mantel: şömine rafı
marriage: evlilik	wedding: düğün
marshal: polis şefi	Marshall: İngilizcede bir isim
mean: ortalama	median: ortanca
media: medya (çoğul kelimedir)	medium: medyanın tekil kullanımı
mediation: arabuluculuk	arbitration: tahkim (hukuki bağlayıcılığı vardır)
merger: şirketlerin birleşmesi (diğer şirketi bünyesine katan şirket kimliğini ve yapısını korur)	consolidation: şirketlerin birleşmesi (birleşmede şirketlerin ikisi de yeni bir isim ve yapı altında buluşurlar)
misalliance: dengi olmayan kimse ile evlenme (örneğin: çok büyük yaş farkı gibi)	mesalliance: farklı statüdeki insanların evlenmesi
mettle: cesaret, azim	meddle: birinin işine karışmak
minimize: en aza indirmek	minify: küçültmek
minutia: küçük ayrıntı (tekil)	minutiae: küçük ayrıntılar (çoğul)
mistreatment: kötü davranma	maltreatment: kötü muamele (fiziki olarak)
mitigate: cezayı hafifletmek	militate against: aleyhine olmak
murder: kasten adam öldürme	manslaughter: kasıtsız adam öldürme
mutual: karşılıklı	common: ortak
naturalist: doğa bilimci	naturist: doğacı

naught: hiçbir şey	nought: sıfır
nauseous: iğrenç	nauseated: midesi bulanmış
noisome: pis kokulu	noisy: gürültülü
nonculpable: suçlanamayan	inculpable: masum
notorious: adı çıkmış, kötü şöhretli	infamous: adı çıkmış, haysiyetsiz (daha negatif bir anlam taşımaktadır)
number: sayı	amount: miktar (sayılamayan şeyler için)
observation: fikir, gözlem	observance: yerine getirme, riayet
obtuse: aptal, kör	abstruse: anlamı gizli, anlaşılması zor
malodorous: kötü kokan	odoriferous: hoş kokulu
officious: çok bilmiş	official: memur, resmi
on behalf of: -nin adına, -nin namına	in behalf of: -nin lehine
operable: işletilebilir, uygulanabilir	operational: işletme ile ilgili, işlevsel
ophthalmologist: göz doktoru	optometrist: görme bozukluğunu ölçen doktor
oppress: eziyet etmek	repress: baskı uygulamak (insanları denetim altına almak için)
ordinance: yönetmelik	ordnance: ağır silahlar
overrule: hâkimin bir kararı reddetmesi	overturn: bir kararın üst mahkemece bozulması
reverse: mahkemenin davanın sonucunu değiştirmek için kararı feshetmesi	vacate: üst mahkemenin davanın yeniden görülmesi için kararı feshetmesi
parameter: parametre, değişken	perimeter: çevre, çevre uzunluğu
parole: şartlı tahliye etmek	parol: sözlü
parricide: akraba katli	patricide: baba katli
partake in: - katılmak	partake of: niteliğinde olmak
partly: kısmen (fiziksel bir durum ya da büyüklük ölçüsü söz konusu olduğunda)	partially: kısmen (nitelik veya derece söz konusu olduğunda)
passable: aşılabılır, geçilebilir	passible: duygulu, hassas
passing off: marka taklitçiliği	pawning off: (yanlış kullanım)
past: geçmiş	passed: geçmiş olan
patent: açık latent: gizli	patent: patent, imtiyaz
peaceful: savaşa katılmamış	peaceable: barışsever
peak: zirve	peek: röntgenlemek, dikizlemek
pecuniary: parasal, parayla ilgili	pecunious: zengin, varlıklı
peddle: seyyar satıcılık yapmak	pedal: pedal çevirmek

penal: cezayla ilgili	punitive: cezayı gerektiren
pendant: kolye	pendent: asılı, askıda
permit: izin vermek	allow: izin vermek (ama onaylamamak)
peroration: konuşmanın sonu	oration: konuşma, nutuk
perpetrator: suç işleyen kimse	accomplice: suç ortağı
principal: fail	accessory: yarıdakçı (olay mahallinde bulunmayan ama öncesinde suçun işlenmesine yardımcı olan)
perquisite: ikramiye	prerequisite: ön koşul
persecute: işkence etmek	prosecute: aleyhinde dava açmak
perspicuous: sarıh, açık	perspicacious: ferasetli, çok zeki
picaresque: serserilerle ilgili	picturesque: renkli, canlı
pitiful: acıklı, acınacak halde	pitiless: acımasız
populace: avam, halk	populous: nüfusu fazla
practical: uygulanabilir, kullanışlı	practicable: kabil, mümkün
precede: -den önce gelmek	proceed: devam etmek, dava ikame etmek
precedent: emsal, örnek olay	precedence: öncelik
precipitate: ani, hızlı	precipitous: aceleci, atılğan
premise: öncül, temel dayanak	premises: mülk, emlak
prescribe: bildirmek, tembih etmek	proscribe: yasaklamak
presently: derhal, hemen	currently: şimdi
presumptive: varsayıma dayalı	presumptuous: küstah
principal: asıl, başlıca	principle: ilke, prensip
probity: doğruluk, dürüstlük	probative: ispatlayıcı
prodigious: çok büyük	prestigious: prestijli, saygın
promulgate: duyurmak, ilan etmek	propagate: üremek, üretmek
prophecy: kehanette bulunmak, tahmin etmek	prophecy: kehanet
prostrate: secdeye yatmak	prostate: prostat
protrude: çıkıntı yapmak	protuberance: çıkıntı, şiş
proud: onurlu	prideful: gururlu, mağrur (olumsuz anlamı vardır)
purposely: bilerek, kasıtlı	purposefully: amaçlı
quandary: çıkmaz, ikilem (zihinsel bir durumdur)	problem: sorun
query: soru	inquiry: soruşturma
ratiocination: muhakeme etme	rationalization: rasyonelleştirme, akla uygun hale getirme
rebut: karşı delil göstermek	refute: aksini ispat etmek
reciprocity: karşılıklı münasebet	reciprocation: karşılıklı yapılan iş, eylem
re-create: yeniden yaratmak	recreate: canlandırmak, eğlendirmek

recur: yinelemek, nüksetmek (sürekli bir tekrar vardır)	reoccur: tekrar ortaya çıkmak
recusation: reddi hâkim	recusancy: otoriteye boyun eğmeyi reddetme
reek: kötü kokmak	wreak: zarar vermek
re-form: yeni bir biçime sokmak	reform: ıslah etmek
refractory: idaresi zor	refractive: kırılma özelliğine sahip
register: kayıt memuru	registrar: kayıt memuru (özellikle eğitim kurumlarında)
regrettable: üzücü	regretful: üzgün, pişman
rein: dizgin	reign: hüküm sürmek
relater: hikâye eden kimse	relator: muhbir
relegate: sürgüne göndermek	delegate: delege olarak göndermek
relic: kalıntı	relict: dul kadın
remedial: iyileştiren, çare olan, dava hakkı tanıyan	remediable: tedavi edilebilir
remedy: yasal çözüm yolu	relief: mağduriyetin giderilmesi
remit: havale etmek	remittance: havale edilen para
repellent: def edici	repulsive: iğrenç, itici
repetitive: tekrarlanan	repetitious: tekrarlayıp duran (bezginlik verecek şekilde)
reprise: nakarat	reprisal: kısas, misilleme
repudiation: borçları ödemedi kaçınma	rescission: sözleşmenin iptali
request: rica	behest: emir
restive: huzursuz, inatçı	restful: huzur verici
reticent: suskun, ketum	reluctant: isteksiz
reverse: geriye dönmek	revert: eski haline dönmek
rob: birini soymak	burglarize: evi soymak
roll: yuvarlamak	role: rol yapmak
sacrilegious: günahkâr	sacreligious: (yanlış kullanım)
salvager: cankurtaran	salvor: kurtarma gemisi
sanction: müeyyide	sanction: onay
seasonal: mevsimlik	seasonable: tam vaktinde, mevsiminde
sedition: isyana tahrik	treason: darbe girişimi, vatana ihanet
sensuous: duylara hitap eden	sensual: nefsine düşkün, şehvete düşkün
sequestration: müsadere, yediemine tevdi	attachment: ihtiyati haciz

sewer: kanalizasyon	sewage: lağım
sex: cinsiyet	gender: toplumsal cinsiyet
sheer: dimdik, dikey	shear: kesmek, kırpma
social: toplu halde yaşayan, sosyal	sociable: arkadaş canlısı
soluble: çözünür, eriyebilir	solvable: çözülebilir
sometime: bazen	some time: bir ara, bir süre
species: tür, cins	specie: sikke, madeni para
spiritual: manevi, ruhani	spirituous: alkollü
spurious: sahte, yapay	specious: aldatıcı, yanıltıcı
stationary: sabit, durağan	stationery: kırtasiye malzemesi
staunch: sadık, sadakatli	stanch: kanı durdurmak
strait: boğaz (denizde)	straight: dosdoğru, düz hat
strategy: strateji (uzun vadeli planları içerir)	tactics: taktik (kısa vadeli planları içerir)
sufferance: müsamaha	suffrance: (yanlış kullanım)
sui generis: kendine özgü	sui juris: sınırsız ehliyetli
sumptuous: lüks ve masraflı	sumptuary: masraflarla ilgili
supersede: yerine geçmek	supercede: (yanlış kullanım)
surety: kefil (birinin borcundan birinci derecede borçluyla aynı oranda sorumlu)	guarantor: kefil (birinin borcundan ikinci derece sorumlu)
surplus: fazlalık, artık	surplusage: gereksiz iddia ve savunmalar
suspicious: şüphe uyandıran	suspect: şüpheli (kendinden şüphe edilen)
systematic: sistemli, yöntemli	systemic: vücutla ilgili
talisman: tılsım, uğur	talesman: yedek jüri üyesi
tantalizing: cezbedici	titillating: gıdıklayan
taut: gergin, sıkı	taught: "teach" fiilinin geçmiş zaman kullanımı
tax: vergi	assessment: vergi (sadece yapılan harcamalardan faydalananlardan alınan vergi)
tax evasion: vergi kaçırma	tax avoidance: vergiden kaçınma (örneğin geliri az göstererek az vergi ödeme)
territory: bir devletin egemenliği altında ancak kendi yasaları olan devlet	dependency: başka bir devletin idaresi altında olan devlet
testamentary: vasiyetname ile ilgili	testimonial: tanıklıkla ilgili olan
therefore: bu sebeple	therefor: onun için (örn; I bought a car, paying \$22,000 therefor.)
third party: üçüncü taraf, üçüncü kişiler	third-party: üçüncü taraf, üçüncü kişiler (sıfat olarak kullanılır)
threshold: eşik	withhold: kısıtlamak, vermemek (reddetmek anlamında kullanılmaz)

timber: kereste	timbre: ses tınısı
tolerance: hoşgörü, tahammül	toleration: müsaade etme, tahammül gösterme (eylem anlamı vardır)
tortious: haksız	tortuous: dolambaçlı, eğri büğrü
towards: -e doğru (U.K. İngilizcesinde)	toward: -e doğru (U.S. İngilizcesinde)
toxology: okçuluk bilimi	toxicology: zehirbilim
trademark: ticari marka (isim, logo vb. şeyler olabilir)	tradenname: firma ismi
treble: üç misli	triple: üçlü
triumphant: galip, muzaffer, zaferiyle övünen	triumphal: zaferle ilgili
trustee: vekil, müteveli	trusty: kendisine güvenilip gardiyanlara yardımcı olması için bazı ayrıcalıklar verilen mahkûm
turbid: bulanık, çamurlu	turgid: şişkin, abartılı
ultimate: en son	penultimate: sondan bir önceki antepenultimate: sondan üçüncü
unequivocal: açık, dolaysız	unequivocable: (yanlış kullanım)
unexceptional: sıradan, olağan	unexceptionable: itiraz edilemez, karşı çıkılmaz
unique: türünün tek örneği, eşsiz	unusual: alışılmamış, farklı
unlawful: kanunlarca onaylanmayan (böyle bir eylem kanuna aykırı olmak zorunda değil)	illegal: kanuna aykırı, yasa dışı
illicit: kanuna aykırı (daha çok ahlaka aykırılık gibi bir çağrışımı vardır)	criminal: suç teşkil eden
use: kullanım	usage: gelenek, kullanım şekli
utilize: faydalanmak, istifade etmek	utilization: faydalanma, istifade etme
vacant: açık, boş	unoccupied: hiç kimsenin yaşamadığı
variance: tutarsızlık, çelişki	variation: varyasyon
venal: rüşvetle kandırılabilen	venial: affedilebilir
venerable: muhterem, saygıya değer (sadece eski anlamında kullanılmamalıdır)	old: eski
veracity: doğruluk, dürüstlük	voracity: oburluk
verdict: jüri kararı	judgment: hâkim kararı
decision: temyiz mahkemesinin kararı	mandate: temyiz mahkemesinin alt mahkemeye verdiği direktif

vocation: meslek, uğraşı	avocation: hobi
void: batıl, hükümsüz	voidable: feshi mümkün, iptal olunabilir
waive: hakkından vazgeçmek, feragat etmek	waiver: hakkından kendi rızasıyla vazgeçme
laches: hak takibindeki ihmalcilik	estoppel: önceden yapılan beyanın değiştirilmesinin yasaklanması
wantonly: kasten	recklessly: dikkatsizce
whence: nereden, -dığı yerden	from whence: (yanlış kullanım)
willful: kasti, kasıtlı (U.S. İngilizcesi)	wilful: kasti, kasıtlı (U.K. İngilizcesi)
willfulness: kasıt (çok farklı suçlar için kullanılabilir)	malice aforethought: kasıt (sadece cinayet için)
worker's compensation: (yanlış kullanım)	workmen's compensation: işçi tazminatı
wrack: harabe, enkaz	rack: gererek işkence yapmak
wrangle: ağız kavgası yapmak, çekişmek	wangle: ayarlamak, dolaylı yoldan sağlamak
wreath: çelenk	wreath: çevrelemek, sarmak
wrong: yanlış, kötü	wrongful: kanuna aykırı, haksız

KAYNAKÇA:

Dr. Ayfer Altay, Difficulties Encountered in the Translation of Legal Texts: the Case of Turkey

Doç. Dr. Ayfer Altay, İngilizce ve Türkçe Hukuk Dillerinin Özellikleri: Karşılaştırmalı Bir Çalışma, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi 2002/ Cilt:19/ Sayı:2/ ss.13-32

Farid Ait Si Selmi and Helen Trouille, University of Bradford, England (Legal Translation in the Classroom, as a Case Study)

Dr. N. Berrin Karayazıcı, H.Ü. Y.D.Y.O. Mütercim-Tercümanlık Bölümü, AT Anlatımı ve Anlatım Metinleri Çevirisinde Karşılaşılan Güçlükler ve Yöntemler

Bryan A.Garner, The Redbook, A Manual on Legal Style, 2. Edition, Thomson West

http://www.translationdirectory.com/legal_translation.htm

<http://www.ceviribilim.hacettepe.edu.tr/art/i01-02.pdf>

<http://www.dragomanos.com/>

<http://tureng.com/>